

ხშიდსწრაფლად გაერცვლებს ხმათუ
რა განზრახვის ჩამართვეს იმათ ხელ-
წერილი, რომ სახელმწიფო მამულე-
ბი ჩაბარებული აქვს; და ამ ამბავის
გაერცვლებას შეიძლება ძალიან ცუ-
დი შედეგი მოჰყვეს. ამის გამო იმე-
დი გვაქვს, უმადლესი მთავრობა ჯე-
როვან ყურადღებას მიაქცევს თავის
ქვეშევრდომ ერთობ-გარდასმეტებულ
ერთგულ მოხელეების ყალბ მოქმე-
დებასა და ახლავე შეუდევბა ხალხის
დამწვიდებლას და ამ საქმის სამართ-
ლიანად გათავებას. ამას მოითხოვს
ხალხის ინტერესიცა და თვით ხალ-
ხისაც.

ახალი ამბები

რადგან ახლა ჩვენი „წერა-კითხვის
საზოგადოებისაგან“ ბათომში სკოლა
იხსნება, მეტი არ იქნება შეეცყოთ;
— ამ რამდენიმე წლის წინათ სცენის
მოყვარეებისაგან წარმოდგენები რომ
იყო ბათომში გამართული, შურუ-
ლის მეუღლის თაოსნობით, ბათომის
სკოლის სასარგებლოდ, ის ფულიები
და ამას გარდა ღენ. ძამაროვისაგან
ამავე სკოლის სასარგებლოდ მოკრე-
ბილი ფული ნეტავი ვისა აქვს მიბა-
რებული და ან მოხმარდება ამ სკო-
ლას თუ არა?

***

ჩვენ შეეცყეთ, რომ შემდეგი ნა-
თარგმნი სტატიები ბრ. სესი არის
დამზადებული მთავლისში დასაბეჭ-
დად და გამოსაცემად: ა) ბანხილვა
საქართველოს იტორიისა და ლიტე-
რატურისა, ბ) ნუმისმატიკური გან-
ხილვა ქართული ფულებისა, გ) მე-
ცამეტე საუკუნის ისტორია საქართვე-
ლოსი, დ) პეტრესუნის ისტორია, ე)
ქართველების გვართ შთამომავ-
ლობაზედ, ვ) საშუალ საუკუნოე
ბის ზოგიერთ თავდაშვილთ გვარე-
ბის განხილვა და ზ) ქართველ მოწა-
მეებზედ.

***

ისინი (საუფლო ღღე პარასკევის ლო-
ცვის ნებისთვის, რომელსაც სულთა-
ნი აძიებს) დავკარგეთ, ხვალ თქვენ-
ნი ყირალი წაგვართმევს, ზეგ სხვა
რამე დაგვეკარგება და მერე ჩვენც
დავიკარგებით და ჩვენი მესვებიც...

— მაგას რათ იკადრებ, დედე, მაგ
ბალანამ რომ თქვას, შერ უნდა ასწავ-
ლო და შერ რათ გჯერა?.. ბანა
ჩვენ ყირალს ცოტა მუსლუმანები
ჰყავს, რომ არა თუ რამე დაუშალოს,
კიდევაც ეწვევა და სალდათი არ გა-
მოაურთმევი? ბანა თქვენზე კარგი
მუსლუმანები არ არიან, რომ ისინი
კაცს არ ჰკლავენ და თქვენ კი ქა-
თამი და კაცის სიკვდილი ერთნაირათ
მიგაჩნიათ?

— ჰეი, ძიაჯან, აზნაურო, ჩვენში
უსაბამოთ (უმიზეზოთ) კაცს არ
მოჰკლავენ, ის ალლახის იზინი (ნება)
რომ არ იყოს, რაფერ მოკლავენ! მე
ხუთ ადგილას მაქვს ყურწუმი (ტყვი),
მაგრამ ალლახს რომ ჩემი სიკვდილი
არ უნდა, მაინც ცოცხალი ვარ!..

ახალ-ქალაქილამ გვეწერენ, რომ
ამას წინათ რამდენიმე შეიარაღებუ-
ლი, ცხენოსანი ლომები ჩასულა იქ
ახალ-ციხილამ იმ განზრახვით, რომ
აქედამ სომხეთისაკენ უნდა გამგზავ-
რებულიყვნენ თავიანთ აჯანყებულ
მოძმეების საშველად. ამბობენ, რომ
ეს მეომარნი ახალციხის ლომების
ხარჯით იყვნენ გამოწყობილნი და
დაიარაღებულნი. წასულან, მაგრამ
ახალ-ქალაქში ამათათობაზედ რაღაც
ქალღლი მოსულა მთავრობისაგან და
ამის გამო ისევ უკან დაუბრუნე-
ბიათ.

***

მრთს საზარელს ამბავს გვეწერენ
მსურგეთილამ:

ამ თვის 8-ს ღამით, ვილაც ავაზა-
კებს ორი ყმაწვილი ვაჭი მოუკლავთ
ამ ქალაქში, ერთი 12-13 წლისა და
მეორეც 8 წლისა. როცა მეორე დი-
ლას ადგილობრივ უფზის უფროს-
თან მისულან ამ ამბის შესატყობი-
ნებლად, უთქვამთ, რომ წუხელი
კლუბში ბძანდებოდა, გვიან ინება
დაბრუნება და ბრძანაო, რომ არავინ
გამაღვიძოსო. ბოლოს გამომძიებე-
ლი მისულა, უნახავს მოკლულები
და მოუთხოვნია, ახლავ მოვიდეს პო-
ლიციო, თორემ ღუბერნატორს ტე-
ლეგრამით შეეტყობინებო. ამის
შემდეგ ბატ. უფზის უფროსი შუა-
ღღეზე მობრძანებულა.

პორრესპონდენტი გვეწერს, ჯერ
ვერც გამომძიებელმა და ვერც პო-
ლიციამ ვერა გაიგო-რა, თუ ვინ და
რა მიზეზით მოკლა ეს ბავშვები.

***

მეთათსილამ გვატყობინებენ, რომ
ამ თვის 12-ს ნაშუადღევ: მეორე
საათზე გაჩენილა ცეცხლი სკაპის
ტუხმას სახლში, აჯია სიდავას მალა-
ზის უკან, სოხნის ნაპირზე და გა-
დიწვა ეს შენობა და რამდენიმე ოთა-
ხი ხარაზოვის შენობისაც, რომელსაც
მოსკოვის საზღვეველ საზოგადოებაში
ჰქონია შეტანილი; სკაპის სახლი არ

— საქმეც ვე არის, რომ ყველა-
ფერს მაგრე ფიქრობთ! თუ კი ყვე-
ლაფერი ალლახის იზინით არის და
იციოთ იმის წინააღმდეგობა იმისი საწ-
ყენი და ცოდვაა, აბა რატო ის ალ-
ლახის ნება არა გგონიათ, რომ
თქვენმა შადიშაჰიმ წააგო და ჩვენმა
შირალმა მოიგო? რაღათ მიღიხართ
აბა?..

— არა, არა, აზნაურო, მაგისათვის
ცალკე ემრი (ბრძანება) გვაქვს ალ-
ლახისაგან, რომ ჩვენ შადიშაჰის მი-
წაში უნდა ვიყოთ.

— აზნაურს ნუ მეძახი, მეც თქვე-
ნისთანა გლენი კაცის შვილი ვარ,
ჩემი სახელი მითხარი.

— რათა, განა აზნაური ცუდია?
ჩვენ აზნაურს იმას დაუძახებთ, ვინც
ღიღი კაცია და პატროსანი.

— არა, დედევი, ჩვენში ახლა მაგ-
ნაირათ არ არის, ჩვენში აზნაური და
პატროსანი ის არის, ვინც თავისი
ოფლით მოგებულ პურსა სჭამს.

— ხა, ხა, ხა! ჩაიციანა მწუხარის

იყო დასტოვებული და იმის ზარალი
ათი ათას მანეთზე მეტი არისო; ამას
დასწვია სხვა და სხვა საქონელი, აგ-
რთვეე სამი ძროხა. ცეცხლის მქრო-
ბელი მაშინა გვიან მოვიდა და ბევრი
ვერა უშველა-რაო.

***

ჩვენ ჩავვივარდა ხელში ერთი ნე-
მეცის ბარონ ტილმანის მოგზაურო-
ბა აქვასიაში, სპარსეთში და მცირე
აზიაში, რომელიც ბარონ მრნუფს
გარდაუთარგმნია ფრანკუზულად და
გამოუცია.

ჯერ არ გადაგვიკითხავს ეს წიგნი,
მაგრამ, როგორც რამდენიმე ადგი-
ლილამ სჩანს, ნემეცის ბარონს ერ-
თობ ბეჯითი ცნობები ვერ შეუკრე-
ბია ჩვენს ქვეყანაზე, კარგათ ვერ და-
უთვალეირება ყველაფერი, რაც ყუ-
რადღების ღირსი იყო და ვერც რი-
გიანად აუწერია. ატორი გამოა ულა
შოთში, აქედამ დაუელია სვანეთი,
აუწერია ჩვენი ქვეყნის ადგილის მდე-
ბარება, წარმოება, გზები, ყოფილა
მთილისში, დაუელია ახეთში, და-
ღესტანში, მერე გადასულა სპარსეთ-
ში და აქედამ მცირე აზიაში.

წიგნიში მორთულია აქვასიის რუკა
(კარტა) და ოცამდინ სურათი, სხვათა
შორის მთელი, ერთი ქართველი
ქალი, ლეკი, მგზურნეები და სხვ.

***

ღღეს, პარასკევი, ღიღის მეათე
საათზე, ფრანგების ეკლესიაში იქნე-
ბა ახლად ართენილამ ჩამოსულის
სომხის - კათოლიკეების ეპისკოპოსის
ზაქარიანის წირვა. ამბობენ, ღიღის
ამბით იქნება ეს წირვაო.

გასწორება ბუშინდელ ნომრის
პირველს გვერდზე, მეორე სვეტის
მეექვსე სტრიქონში, ზემოდამ, კვანის
მაგიერად უნდა იყოს მისთვის.

— მეგრე რომ იყოს, აბა
სულ ჩვენ აზნაურები ვიქმნებით, რომ
არა თუ ოფლს ვიღებთ, ოფლით
მიწასაც ვრწყავთ და ასე საყოფი-
ძლიე მოგვყავს ქალი ჩვენი ოღლუ-
შალისათვის (ცოლ-შვილისათვის).

— ძარგი, რომ მაგასაც შერ ამბობ,
ჩემო ძიავე, შერ რომ ამბობ ოფლით
მიწასა ვრწყავთ და კიდევ ძლიეს
მოგვყავს საყოფი ქალიო, როდესაც
ყველაფერი თავის ადგილს მამა-პაპეუ-
ლიეე შემუშავებული გაქვსთ, აბა
მაშინ რა უნდა ჰქნათ, როდესაც
აპირებთ იმისთანა ადგილებში წასვლას,
სადაც ყველაფრის ახლად გაცეთება
დაგტირდებათ და ეჭვი არ არის შიმ-
შილით ცოლ-შვილის გაწყვეტას მო-
ვლით?

— მჰ, ჩემო ძიავე, ადამიანს რომ
მარტო ერთი დარდი ჰქონდეს, ტი-
რილი არაა შესაწუხებელი; საქმეც
იგია, რომ ყველა ეგენი ვიციოთ და
ყველაფერ იქაურ შეწუხებას ყაბულს
ვიჯვებით.

წერილს ამბავი. ღულცილიო.
ვაჯახირებულს საქმეს თითქმის ეშვე-
ლა: ღერვი-ფაშა შევიდა ამ ქა-
ლაქში იმ განზრახვით, რომ ის გა-
დასცეს ჩრნოგორიელებს, მაგრამ
შეასრულებს თუ არა ვე აღრინდე-
ლის მსმალეთის საქართველოს გმი-
რი ამ განზრახვას, ეს ჯერ კიდევ
საეჭვია...

იტალიის დე.უტატთა პალატაში
რამდენიმე დეპუტატს გაუციხნათ
ზღვის დემონსტრაცია, რომელიც სა-
გვარტომო თავისუფლებისათვის მებრ-
ძოლ ხალხის წინააღმდეგ არის მო-
ნართულიო.

საფრანგეთის დეპუტატთა პალატი
სხდომის განსახილველად წარმოუდ-
გენიათ მომავალ წლის შემოსავალთა
ანგარიში. მომხსენებელს რუვიეს გა-
უხსენებია ძრებისათვის, რომ 1876
წლილამ რესპუბლიკის მმართველია
გადასახადთა შემცირების პოლიტიკას
მისდევს და ამ გზაზე იმან ერთი ბი-
ჯი კიდევ წადგა წინ, რადგანც დაამ-
ტკიცა შესავალ-გასავალის კამისის
წინადადება, რომ შაქარზე და ღვინოზე
გადასახადი არ ერთმეოდეს. მუმცა მარ-
ტებლობამ 262 მილიონით შეამცი-
რა ის ხარჯი, რომელიც საგვარტომო
მმართველობას აუცილებელის გარე-
მოების გამო უნდა მოეხდინა, მაგრამ
იმან მაინც მოახერხა წერილი მოხელე-
ების ჯამაგირის მომატება, მხედრობის
თვისკენ მიმზრობა და საზოგადო შენო-
ბათა აგება. რუვიემ თქვა ერთი მაგა-
ლითი: იმპერიის ღროს სახალხო გა-
ნათლებლისათვის იხარჯებოდა სულ
26,414,000 ფრანკი და მომავალ
წლის ანგარიშში კი ამავე საგნისა-
თვის გადადებულია 23,738,326
ფრანკი; გარდა ამისა, თუ მხე-
დელობაში მიიღებთო, სტქვა
რუვიემ, იმ მეტს ფულს, რომ

— მეგრე რა გაწუხებს მაგრე? წე-
ღანაც გითხარი, რომ მარტო თქვენნი
მესების საქმე არ არის, უფრო სხვა
რამე უნდა გაწუხებდესთ.

— რაფა არ გაწუხებს, ძიავე, ყვე-
ლაფერი თქვენი ხოქუმათის საქმე
გვაწუხებს, მაგრამ რა ვთქვათ, თევზს
რომ უთქვამს ისეა, სალაპარაკო ბეე-
რი გვაქ, ძიავე, მაგრამ თევზივით პირი
წყლითა გვაქვს სამსე.

— მეგრე, ხომ იცი, დედე, ბოეში
თუ არ იტირებს, ძუძუს არ მარათმე-
ვენ, — თუ თქვენ დარდს არავის გაა-
გებინებთ, ვინ რა ნაირათ გიშვე-
ლოსთ, ვინ რა იცის — რა გტყ-
ვათ?

— მისმეს რომ ჩვენი შველა უნდო-
ღეს, ჩვენი რა თქმა უნდა, ძიავე! ჩვე-
ნი საქმე და სიფუხრე წყალში ბაყა-
ყებამაც შეიტყეს და თუ ვინმეს შვე-
ლა უნდა, იმათ ვერ შეიტყეს?! მაგრამ
ღღეს არც ჩვენ გვალაპარაკებენ და
არც ღვითანი კაცია ჩვენი დარდის
გამგონი....

მელიც შეოსავლის ვასაველზე გარ-
დამეტებით რჩება, მაშინ დამტყუ-
ნებითა, რომ საფრანგეთის ფინანსე-
ბის მდგომარეობა ამტკიცებს ამ სა-
ხელმწიფოს კეთილ-დღეობას, ძლიერ-
რებას, ხალხის ცხოველს ძალასა და
მისს დაწესებულებათა სიმტკიცეს.

ამაბრე მსაპაის მმართველობამ
რესპუბლიკელების საეჭიო მოქმედება-
ნი აღმოაჩინაო, რომელიც ვითომც
საფრანგეთის მმართველობის ჩაგონე-
ბით ყოფილიყოს მოხდენილი.

ნარკვი

ჩვენ ვნახეთ ამ დღეებში მუთაი-
სის სავაჟო გიმნაზიის უფროსს კლა-
სების შავირდებისაგან გამოცემული
„ისტორიისა და ლიტერატურის საკ-
ლასო ეჟრნადის“ № 1. ეს ეჟრნა-
ლი გამოდის ნაცვლად იმ კვირეულ
გაზეთებისა („საინათელასი“ „მასი“
და „სამშობლოაი“), რომელიც შარ-
შან გამოიცემოდა ამავე გიმნაზიის
შავირდებისაგან, „დედა-ენის შეას-
წავლად.“ შურნალის სახელმძღვანე-
ლო სტატიის სიტყვით „მნიშვნელო-
ბა ამ ეჟრნალისა ისეთივე დარჩება,
როგორც ჰქონდათ ხსენებულ გაზე-
თებს, ე. ი. დედა-ენის აღდგენა და
კოხების სიყვარულის გავრცელება,
მხოლოდ რომლითავე განსხვავებით:
ეს ეჟრნალი არ იქნება მარტო ერის
სიყვარულის აღმძვრელ იარაღად, გარ-
და ამისა მას საზრდოს მიცემაც ქე
შეეძლება ჰკუისათვის, ვინაიღან
გარდა ორიგინალურის სტატიებისა
იქნებიან ეჟრნალში ეგრეთვე თარგ-
მნილინიც ყოველ-გვარი ნაწერი პრო-
ზაც და პოეზიაც (!).“

აიღად მოსაწონაა ქუთაისელ გიმნ-
ზიელებისაგან ეს ჩინებული განზრახვა,
და ჩვენის მხრით სულითა-და-გულით
ვისურვებთ, რომ კიდევ აესრულები-
ნოთ იგი.

ამას გარდა ბევრ სხვა საგნებზედ
მელაპარაკა მოხუცი, რომლის აწერას
თავს ვანებებ იმიტომ, რომ არ დაი-
ბეტდება.—მე, ღმერთი იყოს ყველას
შემწე.

უცნაურბიქ.

სოფლის სამღურავი

მე, სოფელი რათ აღგვაწე
ჭირითა,
ღღე მოგვბარე
ხვალის მოლოდინითა!

მიგვიტყუე ყმაწვილურათ
ღვინითა,
ბოლოს გემუხთლობ,
ჩვენს ბედს ჩვენვე ვტირითა!

რათ გსურს ასე
მოტყუებით გვატარო,
მაცდურადო,
რას უნდა შეგადარო?

როგორც 1 №—შინაარსიდან ვხე-
დავთ, ამ ეჟრნალის გამომცემლებს
სახუმროთ არ მოუყენიათ მისთვის
ხელი: ერთი სუსტი ლექსის გარდა
წიგნი არის ორა ზეზირ—გადმოცემბ
ნ. მარისა, განაგანის განხილვა,
მისივე, ძველნი გამოცანები. მლია-
ვასაგან შეკრებილთაგანი, ორა შენი
შნგა ნ. მარისა, ეჟრნადი და ჩვენ
ვითარება (სახელმძღვანელო სტატი-
ა. მირიანაშვილისა) და ქალვაჟიანი
IV მოქმედებიანი კომედია (I და II
მოქმედება.) ლექსისა და სუსტად გად-
მოკეთებულს კომედიის გარდა დანარ-
ჩენი სტატიები მოსაწონია როგორ-
თაც შინაარსით, ეგრეთვე მიმართუ-
ლებითა და ენით. ნიმუშად ვებტდავთ,
ნ. მარის ორს შენიშნვას და
ორს ისტორიულს ზეზირ ვადმოცემას
აი ის შენიშვნები:

I

საჯაოხას მინდორზე, სადაც მკურ-
ნალი აბანოა გოგირდის, ამაღლებუ-
ლა პაწაწინა მთა, რომელსაც სახე-
ლად უწოდებენ „ნაქოშარი“... აქა-
ურმა ბერიკაცმა მითხრა: „ამგორის
სახელზე შემდეგი ამბავი გამიგონია—
როდესაც ოპითგან დაბრუნდა მამარი
ქალს (?) ჯარით, წვიმა დაეწია და
გალუბმულ ქალ-მხედართ მოსვლი-
სადმდე ამ ადგილს ქოშით ტალახი
მოიხრცეს, რომლითგანაც შედგა ეს
პაწაწინა მთა და რისთვისაც „ნაქო-
შარს“ ეძახიან.“

II

სამ ვერსზე ბირქალის ფოჩტის
სადგურიდან (რომელიც შეცდომით
როხატოურად იწოდება) ნამდვილ
როხატოურში ერთ მანდორზე დგას
ზორბა ცაცხვი... მაგიგონია, რომ
ყოველ წლებით ძველ დროში
მოვიდოდნენ რაჭველები (!), და ქურ-
დადენ, ჩაკლავდნენ გურულებს და
გაუდგებოდნენ შინისკენ... მრთხელ,
როდესაც მგზავრობით დამაშვრალ

მწყველი გულით,
ბუნება, შეუბრალო,
რათ დაგებადე,
თუ არ გსურს შეგვიბრალო?

რათ შთავებერე
ნიჭი, გრძობა და სული,
თუ ქვეყანას
ტი ჰქონდა დასასრული?

ამაოა მაშ
ამ სოფლად ცხოვრება,
რაც განქრება,
აღარ მოიპოვენბ!

ამ მშვენიერს,
ამ ტურფა ბუნებასა,
ტყეთ და მინდორთ,
ჰაერ შემკულებასა,

რათ გაგვაცან,
გვიწეე სიყვარული,
შეგვათვისე,
არ არის დაფარული,

რაჭველთ მურ თავის ჩახებზე დაის-
ვენეს და დაეძინათ. დაეცნენ თავზე
დადარაჯებულნი გურულები, უკუ-
აქციეს ძილით წაბარბაცებულნი რა-
ჭველნი, და დატყებინეს ყოველი და
მასთანვე საწოლად გაფენილნი „ჩო-
ხები“, რადგამოც ამ ადგილმა მასაქეთ
მიიღო სახელ-წოდება „როხატოური“
ანუ „როხატოურა“.

განაგანის განხილვა. მრთხელსად-
ლაც მოგვარი ყური, ვითომც ლექსი
„მურია“ წარმოებულყოს „ურია“-სა-
გან. სად გაუგონია? რომელ ზეზირ
გარდმოცემა უხელმძღვანია ამის დამ-
წერს? ან რა საბუთი მოუყვანია, სამ-
წუხაროდ არ უწყ—ამისთვის მისი
აზრის უარყოფა არ მწადს და სისუ-
ლეღეც იქნებოდა ჩემის მხრით, რომ
მესურვა, მაგრამ ამ საგანზე ჩემი შე-
ხედულობა სხვას ვაცნობო ყოველ
შემთხვევაში შემძლია: ერთ ჯერ ვი-
საც კი გადაუვლია თვალი ჩვენს სამ-
შობლოს ძველ რუკაზე. დარწმუნე-
ბული ვარ, ემხსოვნება, რომ საქარ-
თველო აღრინდელი არა ესრეთი
მცირე იყო, როგორათაც ახლა: სამ-
ზღვარი მისი სწვდებოდა ტრაპიზონტს
და სხვის ასე, რომ აწინდელი „გურია“
იყო საქართველოს შვამი, მაშასადა-
მე ლექსის „გურია“-თგან წამომდ-
გარა „გურია“ შეცვლით ასო „ლ“-ისა,
ასო „რ“-ზე, როგორც მაგალითებრ:
როხატოური—როხატაური, ლელ-
წამი—ლერწამი და სხვები.

რომელდაც ისტორიულ წიგნიში
სწვრია: ქალაქი მზურგეთი მზრა-
ხოსმა დააფუძნა და იმისთვის ჰქვია
„მზურგეთი“... ამის უარ-ყოფას
მე ვერ ვბედავ საქართველოს ისტო-
რიის და ლეოგრაფიის მცირედ-ცოდ-
ნისა გამო, მაგრამ, რაც ყოველ კა-
ცისთვის თვალ-საჩინოა, იმას თავი-
სუფლად გამოვხატავ... მოვიგონოთ,
რომ არა კაცი აძლევდა თავის სა-
ხელს რომელიმე ადგილს, არამედ
კაცი თვითონ ღებულობდა თავის

თუ რომ ბოლოს
ბანქარდება ყოველი?
რალას ვდრტვინავთ,
რალასი ვართ მთხოველი?

მაგრამ კიდევ
ამ მოკლეს ცხოვრებაში,
შსაფუძვლოს
და მუხთალს ქვეყანაში

ქიდევ ვკენსით,
არ ვართ მოღვენებული,
ქიდევ ტანჯვით
ღღე გვაქვს გამწარებული!

რალა გვჩება
ნუგეშათ ცხოვრებისა?
რალას ველით
მსხვერპლნი უბედობისა?

მანამა ვართ
ამ ნათხოვარ

სამშობლოს წოდებასთან იმ ქვეყნის
სადაც რომელსამე ვალდებულებას
აღასრულებდა, მაგალითად: ბელათი
(მონასტერი) ბენათელი, მუთათისი
მუთათელი, მურია (მაზრა) გუ-
რიელი (მცხოვრებთ მთავარი). ახლა
თქვენ მკითხავთ დაცინვით: მაშ ად-
გილს სახელს სითგან აძლევდნენ?
სხვა და სხვა ადგილებს, გიპასუხებ
თქვენ, უმეტეს ნაწილად უწოდებ-
დნენ სახელს ლეოგრაფიული ანუ
სხვა გვარი მდებარეობისამებრ, მაგა-
ლითად: ბათომი მდებარებს ღრმა
ზღვის პირად და მისთვისაც ჰქვია ბა-
თომი (ბერძნულად „ბათოს“-ღრმა)...
ჩვენ სატახტო ქალაქს, რადგანაც
ინახულების ცხელი ჰავა (!), მიეწოდა
სახელად მთელიისი. და ასე ამ გვა-
რადაც მზურგეთი ან ორზურგეთი
ერთი და იგავა: ხსენებულ ქალაქს
ორი მხრით უარს ორი მთა ანუ
მთის ორი ზურვი, საიდგანაც თქმულ
ქალაქს მიუნიჭებია ჰავას სახელი „ორ-
ზურგეთი“...

სასურველია მხოლოდ, რომ ამ
ეჟრნალმა არ მოაცდინოს მისი გა-
მომცემლები მათს პირ-და-პირს ვალ-
დებულებას, მაგრამ თუ მხედველო-
ბაში მივიღებთ, რომ ისინი არიან
უფროსს კლასების მოწაფენი და იმ-
დენად გონება გახსნილნი, რომ თვი-
თონვე შეუდგნენ საყვარლის დედა-
ენის შესწავლას, ვიმედოვნებთ, იმ-
დენი ჰკუაც ექნებათ, რომ ამ ჩვენს
შიშს არ გაამართლებენ და ღირსე-
ულად გაეღენ იმ გზას, რომელზე-
დაც დღეს ადგანან.

არ შეგვიძლია აქვე ყურადღება არ
მივაქციოთ შემდეგ სარედაქციო გან-
ცხადებას:

„მეორე № იქნება რუსულ-ქართუ-
ლი სტატიებით აფურადებული, რად-
განაც ბ. დირექტორი გვიჩვენებს.
პიცით რასაც ნიშნავს ეს ჩჩვენა...“

სოფელში
მრთათ ვწიოთ უღელი ყოველფერში!

მა დარჩებათ ჩვენს მომავალთ
სალხენათ
მაგალითათ,
შრითი-ერთის საშველათ.

მაშ ერთობა
ბავაერცელოთ ძმურათა,
ხელი მივცეთ,
ქველას მეგობრულათა!

სხვისი კენესა
ბულ-მწველობით ვისმინოთ,
ღალუჟული,
დაკარგული ვიტყვიოთ!

ქს. ნიხა ორბელიანისა.
19 ნოემბერს.

განცხადებანი

ვეფხვის ტაოსანი

მისაც აქვს ხელნაწერი ვეფხვის-ტყეასანი ესთხოვთ პოემის რედაქციისათვის გვათხოვონ, ორი თვის ვადით, წიგნი შეიძლება გამოიგზავნოს ან „ღროება-ივერიის“ რედაქციაში, ან „წერა-კითხვის“ კანცელიარიაში, საპრების ქუჩაზე, № 41.

(3-1)

მრანაკის ზეთის

ვაბრიკა

ს. გ. ვლადროვისა

ამითი აცხადებს საყოველთაოდ, რომ ამ ახალ ვაბრიკაში ვაკეთებული შრანგანის ზეთი ფუთი 16 მანეთად ისყიდება, ადგილობრივი, ქვეკასის ზეთი კი ფუთი 12 მანეთად. წერილობლად ზეთი ისყიდება სოლოლაკის ქუჩაზე, შაკივის მალაზიაში, ღენ. სუმბათოვის სახლებში, და ნარდათ, პარტიობით კი მღებროვის საკუთარს მამულში მრეწვის ქუჩაზე, სახლის № 16.

მინც ქალაქს გარეშე ადგილები-დამ დაიბარებს ამ ზეთს, მოთხოვნიბას მსწრაფლად და ბეჯითად შეუსრულდებთ. მინც ნარდათ, პარტიობით ისყიდის ბლომად, იმათ 10% დაეთმობა 100 მანეთის საქონელზე.

ამას გარდა აქვე ისყიდება აპატონის, ზეთის ნახალი, რომელიც ასუქებს ყოველ გვარ მინაურ საქონელს, ფუთი 1 მან. (5-2)

ОБЪ ИЗДАНИИ

ВЪ ТИФЛИСѢ

Художественно-Юридическаго Журнала

ФАЛАНГА

„ФАЛАНГА“ будетъ выходить еженедѣльно по воскресеньямъ. Первый номеръ выйдетъ въ послѣднихъ числахъ ноября мѣсяца текущаго года. Нумера нынѣшняго года предназначаются исключительно для розничной продажи, которая будетъ организована въ Тифлисѣ и въ прочихъ городахъ Имперіи. По подпискѣ-же журналъ будетъ доставляться съ января мѣсяца будущаго 1881 года.

условія подписки:

Съ доставкою на домъ.	Съ разсылк. по Имперіи
На 1 годъ. 8 руб. — к.	На 1 годъ. 8 руб 50 к.
„ 6 мѣс. 4 „ 50 „	„ 6 мѣс. 5 „ — „
„ 3 „ 2 „ 50 „	„ 3 „ 2 „ 75 „

Подписка и объявленія принимаются въ конторѣ редакціи, на Эриванской площади, въ д. Харазова, № 3.

Контора открыта ежедневно отъ 9 до 2 и отъ 5 до 7 часовъ вечера.

ОТЪ РЕДАКЦІИ „ФАЛАНГА“

Статьи, стихотворенія и корреспонденціи предназначаемыя для напечатанія въ „Фалангѣ“, должны быть за подписью автора и съ адресомъ его, иначе печатанію они подлежатъ не будутъ.

Статьи безъ обозначенія условій гонорара будутъ считаться редакціей бесплатными.

Редакція оставляетъ за собою право сокращать и измѣнять присланныя рукописи по своему усмотрѣнію.

Статьи, признанныя редакціей неудобными къ печати авторамъ не возвращаются.

Для объясненій съ редакторомъ редакціи открыта по понедѣльникамъ, средамъ и пятницамъ, отъ 12 до 3 часовъ по полудни. Адресъ: Тифлисъ, Эриванская площ., домъ № 3.

Въ трудахъ редакціи непосредственное участіе примутъ Н. В. Симборскій, и Горесмѣховъ (Это не я). Изъ числа лицъ, изъявившихъ согласіе быть сотрудниками „Фаланги“ назовемъ пока Д. Д. Минаева, А. И. Пальма, Н. А. Плещеева, К. А. Бебутова, И. Ф. Тхоржевскаго, (Иванъ да Марья), „Наслѣдственнаго Поэта“, Ав. Церетели... Каррикатуры будутъ исполняться художникомъ Петерсономъ (исвдонимъ).

Редакторъ-издатель *Ив. Пшоевъ.*

3-1

კატანტიანი უჩოტაჟი

თმებისათვის 1 მ. 50-დამ და ცხენებისათვის 1 მ. 75-დამ; ყვავილები სახურავებით 2 მანეთადამ; საძებვე 30 კაზ.; რუკები 5 კ.-დამ; ფილტრები (წყლის დასაწმენდი) 3 მ-დამ და გვდრები 1 მან-დამ; თეფშები 2 მ-დამ ინიდუქ; შოკოლადის კანფეტები 20 კ-დამ თითო ფუთი და სხვ. ინგლისურს მალაზიაში.

(100-80)

ტფილისში

ვაკერლოვის განჯეთის სააგენტო

(ბოლოვინის პროსპექტი, ალექსანდროვის ბაღთან, შავერდოვის პავილიონში.)

დაიწყო ხელის-მოწერის დრო 1881 წლისათვის

შველა დრო-გამოშვებითი გამოცემებზე რედაქციისგან გამოცხადებულ ფასებით: ადგილობრივზე, რუსულზე და სამზღვარ-გარეთისაზე.

ბ.ბ. ქალაქ გარეშე მცხოვრებელთ ამ ადრესით უნდა იწებონ მომართვა: **Въ Тифлисѣ, въ газетное агентство В. Шавердова.**

(25-9)

ინგლისის მალაზია

Maison de confiance

შეადრეთ წყნა ნაი—1 მ. 10 კ. მოსკოვის ნაი—1 მ. 40

— — — 1 — 20	— — — 1 — 60
— — — 1 — 40	— — — 1 — 80
— — — 1 — 60	— — — 2 — „
— — — 1 — 80	— — — 2 — 50

საუკეთესო — 2 — „ — — 3 — „

იქვე ისყიდება სხვა საქონელიც: თოფები, რევოლვერები, კრაოტები, ქურჭელი, ჩაიდნები, გასაღებები, დაწებები, კოვებები, ტაშტები, კალმები, ქაღალდი, შოკოლადი, კაკაო, კაფე-ტები, მურამები, მაგნეზია, უნაგირები, კლეიონკა, წინდები—კაცისა და ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოშინ კალენკარი—სულ ყველაფერი 25-დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად, ვიდრე სხვა რომელსამე მალაზიაში.

მინც ქალაქს გარედამ 25 მანეთი-

დამ 1000 მანეთამდინ საქონელს გამოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ იხდის. (100-57)

ინკლისის მალაზიაში

საქონლის

ვაკერლოვის

ამაგრებს თმას და ადრანდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაზ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომადამ თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სხოტებოთავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუა-ლეტის საშონი, დუხები და სხვ. (150-11)

მთავარი კანტორა დანდოგით ამხანაგობისა

„იაგორ კასუ-მოვი და ახ.“

მრეწვის მოედანი მ. ჯაყელის სახლი.

ქაღალდობს და ჰყიდის ყოველ ნაირ სარგებლიან ქაღალდებს; იძლევა სესხს სარგებლიან ქაღალდების და 5% მოგებითი სესხის ბილეთების გიროთი ერთდამ 12 თვემდე. სესხის გადახდა შეიძლება ერთად ანუ თვე-და-თვე გადახდით.

სხვ ბანკებში დაგირავებულნი 0 ქაღალდები შეიძლება მანტორამ გამოიყიდოს და თვითონვე დაიგირავოს სესხის მომატებით.

სხვა ქალაქებში და ტფილისის მიდამო სოფლებში მცხოვრებ მოქალაქეთა შეუძლიათ 0 ქაღალდები ფოტო-ტით გამოგზავნონ კანტორის სახელად. ზედ, და მანტორა დაუყოვნებლივ გაუგზავნი მათ ნაუწყი ადრესით ფულებს და ვასხებითი ხელშეკრულობას.

მანტორა იღებს ფულებს, რომელზედაც იძლევა, პირობათა გამოცლიამდე:

- 1) შემონახულებათა ან-გარიშებისამებრ და მოთხოვრებლამდე — — 4 1/2 /
- საპრობო აკარიშისასამებრ — — 5 —
- 2) 6 თვით ვადით შემოტანილ ფულზე — 5 1/2 —
- 12) თვის — — 7 —
- მართი წლის მეტით — 8 —

3) საგანგებო პირობებით შემოტანილ ფულზე ამხანაგობის 1 ხარი-სხის პაის პატრონთა. — 9 —

შემოტანილ ფულების ანგარიში წელიწადში ორჯერ მოხდება, სახელდობრ: 30 ნოემბერს და 31 მაისს; ვადით შემოტანილ ფულზე კი, შემოტანთ სურვილისამებრ, შეიძლება 0 თავიდამვე გადახდილ იქმან.

მანტორაში შეიძლება მოთხოვნილ იქნება, ვადის გასვლამდინაც შეიძლება დაბრუნებულ იქმანს: მოთხოვნისა 10 დღის შემდეგ, სარგებლის გამოთვლით წლიური 5 % ზომით, იმაზე უფრო ბევრი რასაც კანტორა იძლევა შემოტანისთანავე,

სხვა ქალაქებში და ტფილისის მიდამო სოფლებში მცხოვრებთ ფული შემოტანლებს, რომელთაც შესაძლებად ფულის შემოტანა სურთ, შეუძლიათ ისინი ფოტო-ტით გამოგზავნონ და იმათ იმწამვე გაგზავნებთ სათანადო მოწმობა.

ამხანაგობაში მყოფ პირებს, ვექსილებით სესხების მიცემის დროს, ცნობილ პირთა თავდებით, მანტორა ახდევინებს:

თვე-და-თვე გადასახად სესხედ — — — — 10 %
ქვირაში ერთხელ — 9 —

მალამდე გადაუხდლობით სესხი მიცემა ჭირმასთან საგანგებოდ შეთანხმებით.

ქიდის მოგებიან 5 % ბილეთს არივე სესხისა, შემოსატან გადასახადის დროვებით; ამასთანავე ბილეთის მიყიდვლს და ხვედრი ფულის ამ რიგად გადახდელს, მონაწილეობა ექნება მოგებაში, რომელიც შეიძლება ერთი წლის განმავლობაში ხვედს იმ 20 ნომრებს, რომელიც მოხსენებულია მოწმობაში, ოთხს ტირაჟში.

იღებს შეკვეთას მდგისი ექვს სხვა-და-სხვა ნაირ მშენიერ თვისების ხარისხის ფქვილზე, ხორბალზე, ქერზე, დიკაზე და სხვ. და სხვ. ზომიერ ფასებით. ამ საწოვავეთანი მუშების ნახვა შეიძლება მთავარ კანტორაში.

სრული და დაწერილებითი ცნობანი და ახსნა საქმისა, მსურველთ შეუძლიათ ყოველ დღე დილის 9-დამ 2-მდე; დღესასწაულობით და კვირაობით დილის 8-დამ 10 სათამდე. (10-7)

შაქარია შიჭინადის წიგნის მალაზიაში ისყიდება ახლად დაბეჭდილი წიგნი საქართველოს ეგზარხოსის ნებართვით კოლმეიკური საშუაარი გვფლისა

ინგლისის კატანტიანთა თხზულება ს. ბეგიაშვილისა ფასი 70 კაპ. 10-8

შენიშნვა რადგან მოქვს ქვეყანაში გამოჩენილი და მიღებული წამალი.

თმის გასამაგრებელი

მაკ-მასტერი

ერთობ ბეჯდი ისყიდება, ამის გასაგებობისა ინგლისის მალაზიაში ეს წამალი ეხლად 2 მანეთად დირს. (100-71)